

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta
annetun lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutoksia luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuutta koskeviin säännöksiin Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

Lakiin lisättäisiin hyödykeriskin huomioon ottamista vakavaraisuuslaskennassa koskeva säännös. Lisäksi muutettaisiin eräiden vakavaraisuuslaskennassa käytettävien tase-erien riskipainotusta. Asuntovakuudellisten arvopaperien vakavaraisuusvaatimusta muutettaisiin siten, että sääntely olisi yhdenmukainen

asuntoluottojen kanssa. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita täsmennyksiä.

Kiinnitysvakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakavaraisuusvaatimusta tarkistettaisiin lisäksi vastaamaan Euroopan unionissa yleisesti noudatettua käytäntöä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykyinen lainsäädäntö	3
2. Euroopan Unionin direktiiveistä johtuvat muutostarpeet	4
2.1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/31/EY	4
2.2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/32/EY	4
2.3. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/33/EY	6
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
3.1. Tavoitteet	7
3.2. Keskeiset ehdotukset	7
4. Esityksen vaikutukset	8
5. Asian valmistelu	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Lakiehdotuksen perustelut	9
2. Voimaantulo	10
LAKIEHDOTUS	
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	11
LIITE	
Rinnakkaisteksti	
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	13

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen lainsäädäntö

Laki luottolaitostoiminnasta

Luottolaitostoiminnasta annettu laki (1607/1993), jäljempänä luottolaitoslaki, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Lailla saatettiin voimaan luottolaitostoimintaa koskevat Euroopan unionin direktiivit, muun ohessa luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annettu neuvoston direktiivi 89/647/ETY.

Luottolaitoslakiin vuonna 1996 tehdyllä muutoksella täydennettiin luottolaitosten vakavaraisuutta koskevia säännöksiä sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun neuvoston direktiivin 93/6/ETY edellyttämällä tavalla. Lisäksi vuonna 1997 lailla tarkistettiin eräitä vakavaraisuussäännöksiä sekä täsmennettiin Rahoitustarkastuksen määräyksenanto-oikeutta edellä mainittujen direktiivien soveltamisesta.

Luottolaitoslain 78 §:n mukaan luottolaitoksella on oltava luottoriskin kattamiseksi omia varoja vähintään kahdeksan prosenttia varojen sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten ja johdannaissopimusten yhteismäärästä painotettuna erikseen säädetyillä riskikertoimilla. Tase-erien riskikertoimista säädetään pääosin lain 76 §:ssä, kun taas taseen ulkopuolisten sitoumusten osalta kertoimet määrätään Rahoitustarkastuksen määräyksessä. Taseen ulkopuolisina sitoumuksina otetaan huomioon muun ohessa takaukset ja muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset sekä korko- ja valuuttakurssisidonnaiset johdannaissopimukset. Lain 7 a §:n mukaan luottolaitoksella on lisäksi oltava omia varoja vähintään määrä, joka riittää positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskin sekä edellä mainittuihin riskeihin rinnastuvien muiden riskien kattamiseen.

Lain 81 a §:n mukaan Rahoitustarkastus antaa luottolaitosten omista varoista annetun neuvoston direktiivin (89/299/ETY), luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun neuvoston direktiivin ja luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (92/30/ETY)

vaatimusten täyttämiseksi tarkemmat määräykset luottolaitoslain 9 luvun säännösten soveltamisesta.

Laki sijoituspalveluyrityksistä

Sijoituspalveluyrityksistä annettu laki (579/1996) ja siihen liittyvä lainsäädäntö tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1996. Laeilla saatettiin voimaan sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annettu neuvoston direktiivi 93/22/ETY sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annettu direktiivi. Viimeksi mainitun direktiivin perusteella sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan muun ohessa luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun direktiivin, luottolaitosten suurten riskikeskittymien valvonnasta ja tarkastamisesta annetun neuvoston direktiivin 92/121/ETY ja luottolaitosten konsolidoidusta valvonnasta annetun neuvoston direktiivin säännöksiä.

Koska luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan vakavaraisuuden valvonnan osalta pääosin samoja säännöksiä, viitataan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskevassa 5 luvussa luottolaitoslain vastaaviin säännöksiin.

Rahoitustarkastuslaki

Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja muille viranomaisille säädetään rahoitustarkastuslain (503/1993) 19 §:ssä. Rahoitustarkastuksella on oikeus antaa salassa pidettäviä tietoja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai sellaiselle yhteisölle, joka kotimaassaan lain nojalla hoitaa vastaavaa tehtävää kuin Rahoitustarkastus, Valtion vakuusrahastolle sekä esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle. Pykälän soveltamisalaa laajennettiin vuonna 1996 niille viranomaisille annettaviin tietoihin, jotka ovat vastuussa tilintarkastajien ja selvitystilatai konkurssimenettelyyn osallisena olevien toimielinten valvonnasta. Säännös oikeuttaa tietojenvaihtoon sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvien että siihen kuulumattomien valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Vuonna 1999 pykälää täsmennettiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta anne-

tun lain (621/1999) edellyttämällä muutoksilla.

2. Euroopan Unionin direktiiveistä johtuvat muutostarpeet

2.1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/31/EY

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/31/EY sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun neuvoston direktiivin 93/6/ETY muuttamisesta julkaistiin 21 päivänä heinäkuuta 1998. Direktiivi 98/31/EY on saatettava voimaan jäsenmaissa kahden vuoden kuluessa sen julkaisemisesta.

Hyödykeriskin omien varojen vaatimus

Direktiivi laajentaa markkinariskin omien varojen vaatimuksen koskemaan myös hyödyke- ja hyödykejohdannaispositioita, minkä johdosta direktiiviin 93/6/ETY on lisätty hyödykeriskin pääomavaatimuksen laskemista koskeva uusi liite ja eräitä direktiivin artikloita on täsmennetty. Käytännössä direktiivin soveltamisalan laajennus koskee niitä luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä, jotka käyvät kauppaa esimerkiksi jalometalli- tai raaka-ainejohdannaissopimuksilla.

Muutokset perustuvat pääosin Baselin pankkivalvontakomitean aiemmin julkaisuun suositukseen ja niiden tarkoituksena on varmistaa, että eurooppalaiset luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset laskevat pääomavaatimuksensa tärkeimpien teollisuusmaiden välillä sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 78 a §:n mukaan luottolaitoksella on oltava omia varoja vähintään määrä, joka riittää kaupankäyntivarastoon liittyvän positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskin sekä edellä mainittuihin riskeihin rinnastuviin muiden riskien kattamiseen. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 81 a §:n mukaan tarkemmat määräykset direktiivin 93/6/ETY ja eräiden muiden direktiivien soveltamisesta antaa Rahoitustarkastus. Määräykset muun ohessa direktiivin liitteiden mukaisista taulukoista ja johdannaissopimuksiin sovellettavista laskentakaavoista on sisällytetty Rahoitustarkastuksen määräyksiin markkinariskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen ja konsolidoitujen omien varojen ilmoittamisesta.

Direktiivin 98/31/EY voimaan saattaminen edellyttää hyödykeriskiä koskevan viittauksen lisäämistä luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin. Muilta osin hyödykeriskin omien varojen vaatimuksen laskemisesta säädettäisiin Rahoitustarkastuksen määräyksissä voimassa olevan luottolaitoslain 81 a §:n mukaisesti.

Sisäisten mallien hyväksikäyttö

Direktiivi sallii lisäksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omien mallien käytön markkinariskin omien varojen vaatimusta laskettaessa. Tällaiset sisäiset mallit korvaisivat direktiiviin 93/6/ETY sisältyvät kaavamaiset laskentamallit edellyttäen, että sisäiset mallit täyttävät direktiivin liitteessä säädetyt edellytykset ja että valvontaviranomaiset tapauskohtaisen arvioinnin perusteella hyväksyvät ne.

Direktiivin edellyttämät vähimmäisvaatimukset määritteli Rahoitustarkastus, jonka tehtävänä olisi myös käytännössä arvioida suomalaisten valvottavien käyttämien mallien kyky markkinariskien mittaamisessa. Koska sisäisten riskienhallintajärjestelmien kehittyneisyys ja toisaalta tarve sisäisten mallien hyväksikäyttöön vaihtelee sekä yksittäisten valvottavien että jäsenmaiden välillä, ei direktiivi miltään osin velvoita kansallisia valvontaviranomaisia sisäisten mallien hyväksymiseen. Kansallisesti annetut säännökset voivat siten olla myös direktiivissä luettuja vaatimuksia tiukemmat.

Direktiivin säännökset koskevat luottolaitosten lisäksi myös sijoituspalveluyrityksiä. Koska sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa viitataan vakavaraisuusvaatimusten osalta pääosin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiin, ei direktiivin 98/31/EY voimaan saattaminen edellytä ensin mainitun lain muuttamista.

2.2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/32/EY

Direktiivin 98/31/EY ohella samassa yhteydessä julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/32/EY luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun direktiivin 89/647/ETY muuttamisesta erityisesti kiinnitysten osalta. Myös direktiivi 98/32/EY on saatettava voimaan viimeistään 21 päivänä heinäkuuta 2000.

Arvopaperistetut luotot

Direktiivin 1 artikla mahdollistaa asuinkiinteistövakuudellisten arvopapereiden riskipainotuksen alentamisen 100 prosentista 50 prosenttiin. Tällaisiin arvopapereihin tehtyjä sijoituksia kohdeltaisiin siten pankkien vakavaraisuuslaskennassa samalla tavoin kuin pankin itsensä myöntämiä asuinkiinteistövakuudellisia lainoja. Koska vakuusvaatimus on molemmissa tapauksissa yhdenmukainen ja koska arvopaperistettujen luottojen lievemmän vakavaraisuuskohtelun edellytyksenä on lisäksi se, että arvopaperisijoittajille taataan liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyystilanteessa sama etuoikeus vakuutena oleviin asuinkiinteistöihin, ei erilaiselle vakavaraisuuskohtelulle ole osoitettavissa perusteita. Tämän vuoksi luottolaitostoinnasta annetun lain 76 §:n III riskiryhmää täydennettäisiin arvopaperistetuilla kiinteistövakuudellisilla luotoilla.

Liikekiinteistövakuudelliset luotot

Toinen direktiiviin sisältyvä muutos koskee toimisto- ja monitoimitilavakuudellisia luottoja, jäljempänä liikekiinteistövakuudelliset luotot, joiden vakavaraisuuslaskennassa käytettävänä riskipainona sallitaan 50 % nykyisen 100 %:n sijasta. Siten luottolaitosten pääomavaatimusta tällaisille luotoille voidaan alentaa puoleen nykyisestä. Kyseinen lievennys on aiemmin koskenut ainoastaan neljää jäsenmaata (Saksa, Tanska, Kreikka ja Itävalta), mutta direktiivi mahdollistaa säännöksen määräaikaisen voimaan saattamisen kaikissa jäsenmaissa. Säännöksen voimassaolon jatkamista perustellaan sillä, että asunto- ja liikekiinteistövakuudellisten luottojen aiheuttamissa tappioissa ei ole havaittu merkittäviä eroa edellä mainituissa valtioissa. Direktiivin johdanto-osan mukaan tätä koskevan tutkimuksen tulokset eivät kuitenkaan ole ehdottaman yksiselitteisiä. Säännös on direktiivin 2 artiklan mukaan voimassa vuoden 2006 loppuun asti, jonka jälkeen komissio arvioi uudelleen säännöksen jatkamisedellytykset. Aalempaa riskiluokitusta on mahdollista soveltaa liikekiinteistövakuudellisen lainan siihen osaan, joka saa olla enintään 50 prosenttia kahden riippumattoman asiantuntijan arvioimasta vakuuden markkina-arvosta. Vaihtoehtoisesti vakuus voisi olla 60 prosenttia kiinteistön erikseen määritellyllä tavalla laskettavasta varovaisesta arvosta tai

50 prosenttia vakuuden markkina-arvosta sen mukaan kumpi on alempi.

Liikekiinteistöjä käytetään useimmiten vakuutena asianomaisessa kiinteistössä liike-toimintaa harjoittavan taikka kiinteistön vuokralle antaneen yrityksen ottamissa yritys-luotoissa kun taas asuinkiinteistöt taikka asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet ovat tyypillisesti kotitalouksien asuntoluottojen vakuutena.

Kiinteistöjen vakuusarvot ovat vaihdelleet Suomessa parin viime vuosikymmenen aikana voimakkaasti. Lähes koko 1980-luvun tapahtuneen asuntojen yleisen hintatason kohoamisen jälkeen vakuusarvot romahtivat 1990-luvun alussa aiheuttaen taloudellisia vaikeuksia luotonsaajille ja siten myös pankeille. Luotonsaajien maksukyvyttömyyden seurauksena pankkien haltuun joutui runsaasti vakuutena olleita kiinteistöjä, joista etenkin liikekiinteistöille ei yrityssektorin taloudellisten vaikeuksien vuoksi löytynyt ostajia taikka vuokralaisia. Pankeille aiheutuneiden luottotappioiden määrää luotonsaajakohtaisesti tarkasteltaessa voidaan havaita, että kotitalouksien maksukyvyttömyydestä johtuvia luottotappioita on toteutunut huomattavasti yritysluottoja vähemmän sekä tappioiden kokonaisuutena että luottokantaan suhteutetun osuuden osalta. Syynä mainittuihin eroihin on ollut osaltaan yritys-luottoihin sovellettu väljempi vakuuskäytäntö. Asuntoluotoista syntyvien luottotappioiden todennäköisyyttä pienentävänä tekijänä voidaan pitää myös sitä, että yleisen elämäntekemuksen mukaan henkilökohtaisessa käytössä olevan asunnon luovutus vakuudeksi ja tähän liittyvä oman asunnon menettämishuoka kannustavat kotitalouksia huolehtimaan yrityksiä tunnollisemmin luoton takaisinmaksusta. Viimeksi mainittu perustelu todetaan myös nykyisen vakavaraisuussääntelyn taustalla olevissa Baselin pankkivalvontakomitean suosituksissa, jotka rajaavat lievemmän vakavaraisuuskohtelun yksinomaan asuinkiinteistövakuudellisille luotoille. Muutoksia ei tältä osin ehdoteta myöskään parhaillaan valmisteilla olevassa Baselin vakavaraisuuskehikon uudistamishankkeessa.

Pääosin kiinteistövakuuksien turvaavuudesta Suomen markkinoilla saatujen kokemusten nojalla eduskunnan talousvaliokunta, johon suuri valiokunta yhtyi, totesi edellä mainittuun direktiiviin 98/32/EY liittyvän valtioneuvoston kirjelmän johdosta antamassaan lausunnossaan (TaVL 7/1996) suhtautu-

vansa kriittisesti asianomaisessa direktiiviehdotuksessa esitettyyn lievennykseen liikekiinteistövakuudellisten luottojen osalta.

Edellä sanotun johdosta ei voida pitää perusteltuna, että Suomessa saatettaisiin voimaan direktiivin mahdollistama määräaikainen lievennys liikekiinteistövakuudellisten luottojen osalta. Sääntelyn muutostarvetta on kuitenkin mahdollista arvioida uudelleen direktiivissä säädetyn määräajan päättyessä, jos kiinteistövakuuksista riittävän pitkältä aikaväliltä saadut kokemukset osoittavat edellä mainitun kahtiajaottelun asunto- ja liikekiinteistöjen välillä tarpeettomaksi ja jos asianomainen direktiivin artikla säädetään pysyvästi voimaan.

EU:n jäsenvaltioista ainoastaan Espanja, Italia ja Luxemburg ovat ilmoittaneet siirtävänsä soveltamaan lievempää riskiluokitusta niiden neljän edellä mainitun valtion lisäksi, joilla tämä mahdollisuus on ollut jo ennen direktiivin muutosta.

Direktiivin säännökset koskevat luottolaitosten lisäksi myös sijoituspalveluyrityksiä. Koska sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännökset ovat tältä osin samansisältöisiä luottolaitoslain säännösten kanssa, ei ensin mainittua lakia tarvitsisi tässä yhteydessä muuttaa.

2.3. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/33/EY

Samanaikaisesti ja samanlaisin voimaantulosäännöksin direktiivien 98/31/EY ja 98/32/EY kanssa julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/33/EY luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun neuvoston direktiivin 77/780/ETY 12 artiklan, luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun neuvoston direktiivin 89/647/ETY 2, 5, 6, 7, 8 artiklan ja liitteiden II ja III sekä sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä annetun neuvoston direktiivin 93/6/ETY 2 artiklan ja liitteen II muuttamisesta.

Viranomaisten tiedonvaihto-oikeuden laajentaminen

Direktiivin 1 artiklassa mahdollistetaan tiedonvaihto jäsenmaiden pankkivalvontaviranomaisten ja Euroopan talousalueeseen kuulumattomien valtioiden muiden kuin pankkivalvontaviranomaisten välillä. Nykyi-

sin jäsenmaiden pankkivalvontaviranomaisten tiedonvaihto-oikeus koskee Euroopan talousalueen ulkopuolisten valtioiden osalta ainoastaan pankkivalvontaviranomaisia. Pankkivalvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten välinen tiedonvaihto Euroopan talousalueella mahdollistettiin direktiivillä 95/26/ETY. Direktiivin 1 artiklan viittaus muihin viranomaisiin tarkoittaa direktiivin 95/26/ETY mukaisesti viranomaisia, jotka valvovat selvitystila- ja konkurssimenettelyä, sekä viranomaisia, jotka vastaavat lakisääteisten tilintarkastajien hyväksymisestä ja näiden valvonnasta. Tietojenvaihdosta pankkivalvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten välillä voidaan sopia esimerkiksi pankkivalvontaviranomaisten välisissä valvontasopimuksissa ja -pöytäkirjoissa, koska tiedon luovutus muulle viranomaiselle tapahtuisi aina pankkivalvontaviranomaisen välityksellä. Tietojenvaihdossa on lisäksi aina varmistuttava siitä, että muulta viranomaiselta saatua ja vastaavasti muulle viranomaiselle annettavaa tietoa käytetään vain valvonta-tehtävien suorittamiseen ja siinä laajuudessa, jonka tiedon luovuttanut viranomainen on hyväksynyt.

Viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta säädetään rahoitustarkastuslain 19 §:ssä, johon sisällytettiin direktiivin 95/26/ETY edellyttämät muutokset vuonna 1996. Koska rahoitustarkastuslain 19 § kattaa nykyisessä muodossaan myös eräiden muiden viranomaisten kanssa toteutettavan tiedonvaihdon ja koska pykälässä ei toisaalta rajoiteta tällaista tiedonvaihtoa ainoastaan Euroopan talousalueen sisällä, säännöksen soveltamisalan laajennusta direktiivin edellyttämällä tavalla ei tässä vaiheessa tarvitse erikseen saattaa voimaan Suomen lainsäädännössä.

Eräiden tase-erien riskiluokittelun muuttaminen

Direktiivin 2 artiklalla muutetaan eräiden vakavaraisuuslaskennassa ilmoitettavien tase-erien riskiluokittelua. Muutokset koskevat ensinnäkin seurakunnilta ja muilta uskonnollisilta yhteisöiltä olevia saamia, joiden riskipaino muuttuisi nykyisestä 0 prosentista 20 prosenttiin. Vastaavasti saamiset, joiden vakuutena on kuntien ja niihin rinnastettavien julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja, voitaisiin jatkossa pinnottaa 0 prosentilla nykyisen 20 prosentin sijasta. Lisäksi 20 prosentin riskiryhmään

lisättäisiin uusi erä, joka koskisi Euroopan investointirahastosta merkityn pääoman maksumatta olevaa osuutta.

Varojen riskiryhmittelystä säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 76 §:ssä, johon tehtäisiin edellä mainittujen muutosten edellyttämät tarkistukset.

Taseen ulkopuolisten sitoumusten ilmoittaminen

Direktiiviin sisältyy myös useita säännöksiä, jotka koskevat taseen ulkopuolisten sitoumusten ilmoittamista. Ensimmäkin direktiivin 2 artiklassa lievennetään vakavaraisuusvaatimusta sellaisten takausten osalta, joiden vakuutena on asuinkiinteistöön vahvistettu kiinnitys tai asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet taikka asuntovakuudellisia arvopapereita. Tällaiset takaukset voitaisiin painottaa 50 %:n kertoimella. Edelleen direktiivin 2 artiklan mukaan luottoriskin omien varojen vaatimus vakioimattomien johdannaissopimusten (OTC- johdannaiset) osalta laajennetaan nykyisten korko- ja valuuttakurssidonnaisten sopimusten lisäksi myös osake- ja hyödykejohdantoihin. Niiden omien varojen vaatimus laskettaisiin käyttäen direktiivin liitteessä olevia kertoimia ja laskentakaavoja, jotka muuttuisivat eräiltä osin myös korko- ja valuuttakurssidonnaisten johdannaissopimusten osalta. Johdannaissopimusten omien varojen vaatimusta laskettaessa luottolaitoksilla ja sijoituspalveluyrityksillä olisi edelleen mahdollista valita joko niin sanotun käyvän arvon menetelmä taikka alkuperäisen hankinta-arvon menetelmä. Käyvän arvon menetelmä olisi kuitenkin jatkossa pakollinen niille luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille, jotka ovat velvollisia soveltamaan markkinariskin omien varojen vaatimusta koskevia säännöksiä taikka jotka käyvät kauppaa vakioimattomilla hyödyke- ja osakejohdannaisilla.

Lisäksi direktiivin 2 artiklan mukaan vakioituihin johdannaissopimukseen voidaan 31 päivään joulukuuta 2006 asti rinnastaa sellaiset selvitysyhteisöissä selvittävät vakioimattomat johdannaissopimukset, jotka päivittäisten vakuusvaatimusten johdosta ja muutoinkin luottoriskiltään rinnastuvat vakioituihin johdannaissopimuksiin. Tällaisiin johdannaissopimuksiin ei kohdistuisi omien varojen vaatimusta. Artiklan tarkoittamaa selvitysjärjestelmää ei nykyisin ole Suomes-

sa. Jos kuitenkin suomalaisella luottolaitoksella tai sijoituspalveluyrityksellä on ulkomaisten vastapuolien kanssa johdannaissopimuksia, jotka selvitetään kriteerit täyttävässä selvitysyhteisössä, voi säännöksellä olla merkitystä myös suomalaisille valvottaville. Vapautukselle olisi tällöin saatava Rahoitustarkastuksen suostumus.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ei ole 77 §:ää lukuun ottamatta säännöksiä taseen ulkopuolisten sitoumusten ilmoittamisesta, vaan lain 81 a §:n mukaan tarkemmat määräykset erien ilmoittamisesta antaa Rahoitustarkastus. Siten taseen ulkopuolisia sitoumuksia koskevat muutokset eivät edellytä lainsäädännön muuttamista.

Edellä mainitut direktiivin säännökset koskevat luottolaitosten lisäksi myös sijoituspalveluyrityksiä. Koska sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännökset ovat tältä osin samansisältöisiä luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten kanssa, ei direktiivin voimaan saattaminen edellytä ensiksi mainitun lain muuttamista.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/31/EY, 98/32/EY ja 98/33/EY säännösten voimaan saattaminen kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuutta koskeviin säännöksiin tehtäisiin eräitä mainituista direktiiveistä riippumattomia täsmennyksiä. Esityksellä pyritään mainittujen direktiivien tavoitteiden mukaisesti tarkentamaan luottolaitosten riskien kattamiseksi tarvittavan pääomavaatimuksen laskemista.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Direktiivin 98/31/EY voimaan saattaminen edellyttää muutoksia markkinariskin omien varojen vaatimusta koskeviin säännöksiin. Tämän vuoksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuussäännöksiin lisättäisiin hyödykeriskiä koskeva säännös. Sen sijaan muut direktiivin edellyttämät muutokset ovat siinä määrin teknisiä ja yksityiskohtaisia, että niistä ei ole tarkoituksenmukaistaa säätää laissa. Siten tarkemmat säännökset muun ohessa hyödykeriskin laskemiseen sovelletta-

vista laskentakaavoista sekä omien mallien laadullisista vaatimuksista annettaisiin Rahoitustarkastuksen määräyksissä voimassa olevan luottolaitoslain 81 a §:n nojalla.

Direktiivissä 98/32/EY tarkoitettu asuntovakuudellisten arvopapereiden vakavaraisuusvaatimuksen lievennys on tarkoituksenmukaista sisällyttää kansallisiin säännöksiin, koska niiden riski ei merkittävästi poikkea asuntoluottoihin sisältyvistä riskeistä. Tämän mukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 76 §:n 1 momentin III-ryhmään lisättäisiin maininta kyseisistä arvopapereista. Sitä vastoin direktiivin 98/32/EY mahdollistamaa toimisto- ja monitoimitilakiinteisövakuumellisten luottojen vakavaraisuusvaatimuksen lievennystä ei ole edellä kappaleessa 2.2 mainittujen syiden vuoksi tarkoituksenmukaista saattaa voimaan.

Direktiivi 98/33/EY muuttaa eräiden vakavaraisuuslaskennassa käytettävien tase-erien riskipainotusta, mikä edellyttää vastaavien muutosten sisällyttämistä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 lukuun. Taseen ulkopuolisia sitoumuksia koskevista yksittäisistä muutoksista ei sen sijaan säädettäisi laissa vaan tarkemmat säännökset annettaisiin, kuten muidenkin vastaavien erien osalta, Rahoitustarkastuksen määräyksissä.

Kiinnitysluottopankkilaisissa (1240/1999) tarkoitettujen kiinteistö- ja julkisyhteisövakuumellisten joukkovelkakirjojen riskiluokitelusta ei ole erityisiä säännöksiä voimassa olevassa laissa. Suomalaisen kiinnitysluottopankkien kilpailunedellysten yhdenmukaistamiseksi suhteessa muihin Euroopan markkinoilla toimiviin kiinnitysluottopankkeihin ehdotetaan, että kiinnitysluottopankkilaisissa tarkoitettuihin ja niitä vastaaviin ulkomaisiin kiinteistö- ja julkisyhteisövakuumellisiin joukkovelkakirjoihin saadaan soveltaa 10 %:n vakavaraisuusvaatimusta. 10 %:n vakavaraisuusvaatimusta sovelletaan kaikissa niissä EU:n jäsenvaltioissa, joissa on Suomen kiinnitysluottopankkilaisia vastaava kiinnitysluottopankkilainsäädäntö.

4. Esityksen vaikutukset

Ehdotettujen vakavaraisuuslaskentaa koskevien muutosten kohteena olevien erien osuus kaikista vakavaraisuuslaskennassa ilmoitettavista eristä on ollut vähäinen, minkä vuoksi ehdotuksella ei tältä osin ole merkittäviä vaikutuksia luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuuteen tai muihin taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Omien varojen vaatimusten ulottaminen hyödyke- ja osakejohdannaisiin vaikuttanee tällaisilla johdannaissovimuksilla kauppaa käyvien luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussuhdelukuun jonkin verran alentavasti. Toisaalta ehdotus sallii eräiltä osin valvottavien sisäisessä riskienhallinnassaan käyttämien omien mallien hyväksikäytön lakisääteisten pääomavaatimusten laskemisessa. Tämä on omiaan tehostamaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toimintaa, koska se säästää kustannuksia ja johtaa nykyisiä kaavamaisia malleja tarkempiin tuloksiin riskien mittaamisessa. Esityksessä ei ole otettu kantaa sijoituspalveluyrityksille sallitun liiketoiminnan laajuuteen hyödyke- ja hyödykejohdannaistoiminnan osalta. Lain-säädännön muutostarvetta tältä osin kuitenkin selvitetään parhaillaan.

Koska liikekiinteistövakuumellisia luottoihin sovelletaan nykyisin 100 %:n riskipainotusta, ei direktiivin mahdollistaman lievennyksen soveltamatta jättämisellä ole vaikutuksia suomalaisten luottolaitosten vakavaraisuuteen. Lievennyksen voimaan saattaminen olisi parantanut luottolaitosten vakavaraisuussuhdelukua keskimäärin noin puoli prosenttiyksikköä.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

5 a §. *Kaupankäyntivarasto.* Pykälän kaupankäyntivaraston määritelmää täydennettäisiin viittauksella hyödykkeisiin.

69 §. *Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaa täydennettäisiin niin, että juoksuajaltaan yli vuoden mutta enintään kolmen vuoden pituisista eristä, jotka luetaan vakavaraisuuslaskennassa riskiryhmän II kohtaan 1, otettaisiin asiakasriskinä huomioon ainoastaan 20 prosenttia. Lievennys koskisi siten sellaisia saamisia ja taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joissa vastapuolena on luottolaitos. Lievennys perustuu direktiivin 92/121/EY 4 artiklan 9 kohtaan.

76 §. *Varojen riskiryhmittely.* Pykälän I ryhmän 3 kohtaa täydennettäisiin siten, että 0-riskiryhmään voitaisiin lukea myös sellaiset ulkomaiset kunnat ja julkisyhteisöt, joiden asema on luottoriskiltään rinnastettavissa suomalaisiin kuntiin. Suomessa kunnilla on perustuslain takaama laaja itsehallinto ja itsenäinen veronkanto-oikeus, mikä mahdollistaa valtioon rinnastettavan edullisen vakavaraisuuskohtelun. Ehdotus perustuu luottolaitosten vakavaraisuussuhteesta annetun neuvoston direktiivin 7 artiklaan, jonka mukaan yksittäisillä jäsenvaltioilla on mahdollisuus sallia luottolaitoksilleen ulkomaisten alue- ja paikallishallinnon julkisyhteisöjen lukemisen 0-riskiryhmään edellyttäen, että asianomainen jäsenmaa on ilmoittanut komissiolle luettelon tällaiset kriteerit täyttävistä julkisyhteisöistä. Ennen edullisemman riskipainotuksen käyttöä suomalaisen luottolaitoksen olisi siten varmistettava, että kyseinen ilmoitus on toimitettu komissiolle.

Pykälän I ryhmän 3 kohtaa täydennettäisiin lisäksi direktiivin 98/33/EY 2 artiklan mukaisesti siten, että 0-riskiryhmään hyväksyttäisiin saamiset, joiden vakuutena on suomalaisien kuntien tai niihin rinnastettavien Euroopan talousalueen julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita. Direktiiviin tiukan sanamuodon vuoksi kohdassa tarkoitettuna vakuutena ei sen sijaan voitaisi pitää muiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita, vaikka niihin kohdistuisi kuntien tai muiden julkisyhteisöjen myöntämä takaus.

Pykälän II ryhmän 3 kohtaa täydennettäisiin siten, että erään luettaisiin saamiset suomalaiselta seurakunnilta sekä sellaiselta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion seurakunnalta, joka luottoriskiltään rinnastuisi suomalaiseen seurakuntaan. Nykyisin saamiset suomalaisilta seurakunnilta luetaan I ryhmään. Muutos perustuu direktiivin 98/33/EY 2 artiklaan, jonka mukaan itsenäisen veronkanto-oikeuden omaavat seurakunnat voidaan vakavaraisuuslaskennassa lukea korkeintaan II ryhmään. Vastaavasti kaikki Euroopan talousalueen ulkopuoliset seurakunnat sekä sellaiset Euroopan talousalueen valtiossa toimivat seurakunnat, joilla ei ole veronkanto-oikeutta, luettaisiin IV ryhmään.

Ehdotuksen mukaan samaan II ryhmään edellä tarkoitettujen seurakuntien kanssa luettaisiin myös suomalaisiin kuntiin rinnastettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion kunnat ja muut julkisyhteisöt, joilla olisi veronkanto-oikeus taikka jotka muutoin luottoriskiltään olisi rinnastettavissa suomalaisiin kuntiin. Direktiivin mukaisesti suomalaiseen kuntaan voitaisiin kuitenkin tässä yhteydessä rinnastaa ainoastaan OECD:n jäsenvaltiossa olevat kunnat. Siten IV ryhmään luettaisiin veronkanto-oikeutta vailla olevien OECD:n jäsenvaltion kuntien lisäksi myös kaikki OECD:n ulkopuolisen valtion kunnat. Saamisiin kohdassa tarkoitetuilta julkisyhteisöiltä rinnastettaisiin myös sellaiset saamiset, joiden vakuutena on tällaisten julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita. Lisäksi pykälän II ryhmään lisättäisiin uusi 9 kohta, jonka mukaan ryhmään hyväksyttäisiin direktiivin 98/32/EY 2 artiklan mukaisesti Euroopan investointirahastosta merkityn pääoman maksamatta olevaa osuus.

Pykälän III ryhmään lisättäisiin direktiivin 98/33/EY 1 artiklan mukaisesti uusi 1a kohta, joka sallisi asuntovakuudellisille arvopapereille saman riskipainokertoimen kuin luottolaitoksen itsensä myöntämille luotoille. Luottolaitoksen sijoituksista tällaisiin arvopapereihin otettaisiin siten vakavaraisuuslaskennassa huomioon 50 %. Luottojen arvopaperistaminen on yleistä etenkin anglosaksisissa oikeusjärjestelmissä ja tapahtuu käytännössä siten, että luottolaitos luovuttaa luotot vakuuksineen erillisille yhtiölle, joka rahoit-

taa saamisten hankinnan laskemalla liikkeen joukkovelkakirjoja tai muita vastaavia arvopapereita. Tällaiset arvopaperisijoitukset on katsottu luottoriskiltään rinnastuvan luottolaitoksen itsensä myöntämiin luottoihin lähinnä sen vuoksi, että sijoittajilla on erillisyhtiön maksukyvyttömyystilanteissa muita velkojia parempi etuoikeus arvopapereiden vakuutena oleviin luottoihin ja niiden vakuuksiin. Tarkemmat ehdot siitä, milloin vakuus on katsottava yhtä turvaavaksi kuin suorassa luotonannossa, annettaisiin Rahoitustarkastuksen määräyksessä. Ehdotettu lievennys koskisi direktiivin mukaisesti vain asuinkiinteistövakuudellisia arvopapereita. Sen sijaan muista arvopaperistetuista saamisista otettaisiin edelleen huomioon 100 prosenttia. Ankarampi 100 prosentin riskipaino koskisi kokonaisuudessaan myös sellaisia arvopapereita, joiden vakuusmassasta ainoastaan osa on asuinkiinteistövakuudellisia luottoja. Kotimaisen tai ulkomaisen kiinnitysluottopankin liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen riskiluokituksesta säädettäisiin erikseen 78 §:ssä.

78 §. *Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä.* Pykälään lisättäisiin toinen momentti, jonka mukaan kiinnitysluottopankkilain (1240/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun kiinteistövakuudelliseen joukkovelkakirjalainaan ja saman pykälän 4 kohdassa tarkoitettuun julkisyhteisövakuudelliseen joukkovelkakirjalainaan sekä niitä vastaaviin ulkomaisiin kiinteistö- ja julkisyhteisövakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin saataisiin Euroopassa yleisesti omaksutun

käytännön mukaisesti soveltaa 1 momentin säännöksistä poiketen 10 %:n riskikerrointa. Lainkohdassa tarkoitettuihin ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin rinnastettaisiin saksalaiset ja itävaltalaiset *Pfandbriefe*, ranskalaiset *obligations foncières*, espanjalaiset *cedulas hipotecarias*, Luxemburgin *lettres de gage*, Tanskan Realkreditlovin mukaiset vakuudelliset joukkovelkakirjalainat sekä muiden EU:n jäsenvaltioiden lainsäädäntöön myöhemmin mahdollisesti sisällytettävät vastaavat vakuudelliset joukkovelkakirjalainat, joihin liikkeseenlaskijan kotivaltion lainsäädännön mukaan saadaan soveltaa 10 %:n riskiluokitusta.

78 a §. *Positio-, selvitys-, vastapuoli-, vaaluuttakurssi- ja hyödykeriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä.* Pykälän otsikkoon ja 2 momenttiin lisättäisiin viittaus hyödykeriskiin, jota koskisi jatkossa direktiivin 98/31/EY mukainen omien varojen vaatimus. Tarkemmat säännökset hyödykeriskin ilmoittamisesta kuten myös mainitun direktiivin mahdollistamasta omien riskienhallintamallien käytöstä annettaisiin Rahoitustarkastuksen määräyksessä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/1993) 5 a §:n 1 momentin 1 kohta, 69 §:n 2 momentin 2 kohta, 76 §:n I ryhmän 3 kohta ja II ryhmän 3, 7 ja 8 kohta sekä 78 a §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 570/1996 sekä 69 §:n 2 momentin 2 kohta, 76 §:n I ryhmän 3 kohta ja II ryhmän 7 ja 8 kohta sekä 78 a §:n otsikko ja 2 momentti laissa 1340/1997, sekä lisätään 76 §:n II ryhmään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1340/1977, uusi 9 kohta ja III ryhmään uusi 1 a kohta sekä 78 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1340/1997, uusi 2 momentti seuraavasti:

5 a §

Kaupankäyntivarasto

Luottolaitoksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan:

1) sellaiset arvopaperit, hyödykkeet ja johdannaispöytäkirjat, jotka luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys on hankkinut voidakseen lyhyellä aikavälillä hyötyä niiden tosiasiallisista tai odotetuista osto- ja myyntihinnan välisistä eroista tai muista hinnan tai koron vaihteiluista;

69 §

A asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Luottolaitoksen asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

2) 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtaan luettavat sellaiset erät, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen II ryhmään perustu ainoastaan II ryhmän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; asiakasriskiä laskettaessa saadaan lisäksi jättää huomioon ottamatta 80 prosenttia jokaisesta sellaisesta 76 §:n II ryhmän 1 kohtaan luettavasta erästä, jonka jäljellä oleva juoksu-aika on enemmän kuin yksi vuosi

mutta enintään kolme vuotta; sekä

76 §

Varojen riskiryhmittely

Luottolaitoksen varat ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti: I ryhmä

3) saamiset suomalaiselta kunnalta, kuntayhtymältä, Kuntien takauskeskukselta, kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaislaissa (202/1964) tarkoitettua kunnalliselta eläkelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta ja suomalaisiin kuntiin rinnastuvilta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kunnilta ja muilta tällaisiin kuntiin rinnastuvilta julkisyhteisöiltä sekä näiden takaamat saamiset samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on näiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita;

II ryhmä

3) saamiset suomalaiselta seurakunnalta sekä suomalaisiin seurakuntiin rinnastuvilta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion seurakunnilta sekä muilta kuin I ryhmän 3 kohdassa tarkoitetuilta suomalaisiin kuntiin rinnastuvilta ulkomaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta tällaisiin kuntiin rinnastuvilta julkisyhteisöiltä, näiden takaamat saamiset samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on näiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia

arvopapereita;

7) saamiset sijoituspalveluyrityksistä annettua laissa tarkoitetuilta sijoituspalveluyrityksiltä ja ulkomaisilta sijoituspalveluyrityksiltä, joita valvotaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavalla tavalla, sekä näiden takaamat saamiset, samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on tällaisen sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita;

8) saamiset kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettua laissa (772/1988) tarkoitetuilta optioyhteisöiltä, arvopaperimarkkina- ja arvopaperipörsseiltä ja arvo-osuusjärjestelmästä annettua laissa (826/1991) tarkoitetuilta arvopaperikeskukselta sekä vastaavilta ulkomaisilta säännellyiltä optioyhteisöiltä, pörseiltä ja selvitysyhteisöiltä, joita valvotaan edellä mainittuja lakeja vastaavalla tavalla, samoin kuin tällaisten yhteisöjen takaamat saamiset ja saamiset, joiden vakuutena on tällaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita; sekä

9) Euroopan investointirahastosta merkityn pääoman maksamatta oleva osuus.

III ryhmä

1 a) arvopaperit, joiden täytenä vakuutena on edellä III ryhmän 1 kohdassa tarkoitettuja luottoja; sekä

78 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Poiketen siitä, mitä 76 §:ssä ja tämän pykälän 1 momentissa säädetään, kiinnitysluottopankkilaissa (1240/1999) tarkoitetuista kiinteistövakuudellisista joukkovelkakirjalainoista ja julkisyhteisövakuudellisista joukkovelkakirjoista sekä niihin rinnastuvista ulkomaisista vakuudellisista joukkovelkakirjalainoista saadaan ottaa huomioon 10 prosenttia niiden määrästä.

78 a §

Positio-, selvitys-, vastapuoli-, valuuttakurssi- ja hyödykeriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä.

Luottolaitoksella on 1 momentissa säädetyn lisäksi oltava omia varoja määrä, joka riittää koko toiminnasta aiheutuvan valuuttakurssiriskin, hyödykeriskin sekä 1 momentissa mainittuihin riskeihin rinnastettavien riskien kattamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/1993) 5 a §:n 1 momentin 1 kohta, 69 §:n 2 momentin 2 kohta, 76 §:n I ryhmän 3 kohta ja II ryhmän 3, 7 ja 8 kohta sekä 78 a §:n otsikko ja sen 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 a §:n 1 momentin 1 kohta laissa 570/1996 sekä 69 §:n 2 momentin 2 kohta, 76 §:n I ryhmän 3 kohta ja II ryhmän 7 ja 8 kohta sekä 78 a §:n otsikko ja 2 momentti laissa 1340/1997, sekä

lisätään 76 §:n II ryhmään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1340/1997, uusi 9 kohta ja III ryhmään uusi 1 a kohta sekä 78 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1340/1997, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 a §

5 a §

Kaupankäyntivarasto

Kaupankäyntivarasto

Luottolaitoksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan:

1) sellaiset arvopaperit ja johdannaissopimukset, jotka luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys on hankkinut voidakseen lyhyellä aikavälillä hyötyä niiden tosiasiallisista tai odotetuista osto- ja myyntihinnan välisistä eroista tai muista hinnan tai koron vaihteluista;

Luottolaitoksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan:

1) sellaiset arvopaperit, *hyödykkeet* ja johdannaissopimukset, jotka luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys on hankkinut voidakseen lyhyellä aikavälillä hyötyä niiden tosiasiallisista tai odotetuista osto- ja myyntihinnan välisistä eroista tai muista hinnan tai koron vaihteluista;

69 §

69 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Luottolaitoksen asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

Luottolaitoksen asiakasriskejä eivät kuitenkaan ole:

2) 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtaan luetaan sellaiset erät, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen II ryhmään perustu ainoastaan II ryhmän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; sekä

2) 76 §:n II ryhmän 1 ja 2 kohtaan luetaan sellaiset erät, joiden jäljellä oleva juoksu-aika on enintään yksi vuosi, jollei niiden lukeminen II ryhmään perustu ainoastaan II ryhmän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun takaukseen; *asiakasriskiä laskettaessa saadaan lisäksi jättää huomioon ottamatta 80 prosenttia jokaisesta sellaisesta 76 §:n II ryhmän 1*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kohtaan luettavasta erästä, jonka jäljellä oleva juoksuaika on enemmän kuin yksi vuosi mutta enintään kolme vuotta; sekä

76 §

Varojen riskiryhmittely

Luottolaitoksen varat ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti:
I ryhmä

3) saamiset suomalaiselta kunnalta, kuntayhtymältä *ja seurakunnalta*, Kuntien takauskeskukselta, kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaiissa (202/1964) tarkoitettua kunnalliselta eläkelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta sekä näiden takaamat saamiset;

II ryhmä

3) saamiset suomalaisiin kuntiin, kuntayhtymiin ja seurakuntiin rinnastuvilta ulkomaisilta julkisyhteisöiltä, näiden takaamat saamiset samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on suomalaisten kuntien, kuntayhtymien ja seurakuntien sekä Ahvenanmaan maakunnan sekä niihin rinnastuvien ulkomaisten julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita;

7) saamiset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuilta sijoituspalveluyrityksiltä ja ulkomaisilta sijoituspalveluyrityksiltä, joita valvotaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavalla tavalla, *sekä* näiden takaamat saamiset, samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on tällaisen sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita; *sekä*

8) saamiset kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuilta optioyhteisöiltä, arvopaperimarkkinaissa tarkoitetuilta arvo-

76 §

Varojen riskiryhmittely

Luottolaitoksen varat ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti:
I ryhmä

3) saamiset suomalaiselta kunnalta, kuntayhtymältä, Kuntien takauskeskukselta, kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelaiissa (202/1964) tarkoitettua kunnalliselta eläkelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta *ja suomalaisiin kuntiin rinnastuvilta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kunnilta ja muilta tällaisiin kuntiin rinnastuvilta julkisyhteisöiltä* sekä näiden takaamat saamiset *samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on näiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita;*

II ryhmä

3) saamiset *suomalaiselta seurakunnalta sekä suomalaisiin seurakuntiin rinnastuvilta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion seurakunnilta sekä muilta kuin I ryhmän 3 kohdassa tarkoitetuilta suomalaisiin kuntiin rinnastuvilta ulkomaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta tällaisiin kuntiin rinnastuvilta julkisyhteisöiltä*, näiden takaamat saamiset samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on *näiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita;*

7) saamiset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetuilta sijoituspalveluyrityksiltä ja ulkomaisilta sijoituspalveluyrityksiltä, joita valvotaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavalla tavalla, *sekä* näiden takaamat saamiset, samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on tällaisen sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita;

8) saamiset kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetuilta optioyhteisöiltä, arvopaperimarkkinaissa tarkoitetuilta arvo-

Voimassa oleva laki

paperipörsseiltä ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitetulta arvopaperikeskukselta sekä vastaavilta ulkomaisilta säännellyiltä optioyhteisöiltä, pörsseiltä ja selvitysyhteisöiltä, joita valvotaan edellä mainittuja lakeja vastaavalla tavalla, samoin kuin tällaisten yhteisöjen takaamat saamiset ja saamiset, joiden vakuutena on tällaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita.

78 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

78 a §

Positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttakurssiriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä.

Luottolaitoksella on 1 momentissa säädetyn lisäksi oltava omia varoja määrä, joka riittää koko toiminnasta aiheutuvan valuuttakurssiriskin sekä 1 momentissa mainittuihin riskeihin rinnastettavien riskien kattamiseen.

Ehdotus

paperipörsseiltä ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitetulta arvopaperikeskukselta sekä vastaavilta ulkomaisilta säännellyiltä optioyhteisöiltä, pörsseiltä ja selvitysyhteisöiltä, joita valvotaan edellä mainittuja lakeja vastaavalla tavalla, samoin kuin tällaisten yhteisöjen takaamat saamiset ja saamiset, joiden vakuutena on tällaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita; sekä

9) Euroopan investointirahastosta merkityn pääoman maksamatta oleva osuus.

III ryhmä

1 a) arvopaperit, joiden täytenä vakuutena on edellä III ryhmän 1 kohdassa tarkoitettuja luottoja

78 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

78 a §

Positio-, selvitys-, vastapuoli-, valuuttakurssi- ja hyödykeriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä.

Luottolaitoksella on 1 momentissa säädetyn lisäksi oltava omia varoja määrä, joka riittää koko toiminnasta aiheutuvan valuuttakurssiriskin, hyödykeriskin sekä 1 momentissa mainittuihin riskeihin rinnastettavien riskien kattamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

